

LÉKAŘSKÁ FAKULTA MASARYKOVY UNIVERZITY
KATEDRA PORODNÍ ASISTENCE

OBOR „ZDRAVOTNICKÝ ZÁCHRANÁŘ“

OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U PACIENTKY S JATERNÍ CIRHÓZOU

SEMINÁRNÍ PRÁCE DO PŘEDMĚTU
ODBORNÁ PRAXE V NEODKLADNÉ PÉČI A SLOŽKÁCH „IZS“

Jarní semestr akademického roku 2012/2013

Zpracoval: Pavel Dokládal
Ročník: první
Forma studia: denní
Vyučující: Mgr. Liana Greiffeneggová

OBSAH

ANAMNÉZA.....	3
PATOFYZIOLOGIE ONEMOCNĚNÍ.....	4
OŠETŘOVATELSKÁ ANAMNÉZA	5
Podpora zdraví.....	5
Výživa	5
Vylučování a výměna.....	7
Aktivita - odpočinek.....	7
Vnímání - poznávání	11
Vnímání sebe sama.....	12
Vztahy	13
Sexualita	13
Zvládání zátěže - odolnost vůči stresu.....	13
Životní princip.....	14
Bezpečnost – ochrana.....	14
Komfort	15
ZDROJE.....	16

ANAMNÉZA

1. Osobní anamnéza

- Pacientka 48 let, byla odeslána k hospitalizaci svým odborným lékařem s dekompenzovanou jaterní cirhózou ke kompenzaci zdravotního stavu. Na interním oddělení byla hospitalizována opakovaně, nyní hospitalizace 2. den.
- Onemocněním trpí již 5 let a je si vědoma, že jeho příčinou je chronické pití alkoholu (denně vypila cca 3 dcl tvrdého alkoholu, podle manžela spíše více).

2. Rodinná anamnéza

- Rodiče i sestra jsou zcela zdraví

3. Farmakologická anamnéza

- Pravidelně užívá diuretika, hepatoprotektiva, vit. K, KCl, antianemika

4. Diagnostika v anamnéze

- výsledky laboratorních hodnot – zvýšené jaterní testy (bilirubin, AST, ALT, ALP, GMT), elektrolyty – Na⁺ v normě, K⁺ – mírná hypokalemie (pacientka užívá KCl per os), dusíková bilance (hyperurikemie), kreatininová clearance (snížení exkrece kreatininu), krevní obraz (pokles lymfocytů, anemie, snížené hodnoty HMT a HMG, trombocytopenie), hypoalbuminemie, zvýšená hladina transferinu v séru, snížená hladina Fe v séru)
- hemokoagulace – koagulopatie, INR a hladinu FBG snížena

5. Diagnostika v průběhu hospitalizace

- kontrola možného krvácení - kontrola INR, dle hodnot event. další, vit. K.

6. Terapie

- na předloktí levé horní končetiny zavedena flexila (2. den)
- léčba ascitu – diuretika, měření obvodů lýtek a obvodu břicha každé ráno, 1x týdně zjištění hmotnosti (poslední váha 54 kg), plánovaná evakuační punkce ascitu
- prevence krvácení – plazma čerstvá, 3 TU v průběhu hospitalizace
- léčba psychického stavu – psychofarmaka na noc pouze podle potřeby
- plánován UZ břicha

7. Screeningové vyšetření

Hmotnost: 54 kg

Výška: 160 cm

BMI: 21,09 (dle WHO v normě)

Obvod břicha: 99 cm

TT: 37,1 °C

P: 96/min.

D: 20/min.

Saturace: 92 %

Ikterická kůže a skléry, petechie a hematomy na HK a DK

otoky a svědění dolních končetin (obvod lýtek 35 cm), játra zvětšená na 2 prsty, ascites (obvod břicha 99 cm).

PATOFYZIOLOGIE ONEMOCNĚNÍ

Jaterní cirhóza je difuzní proces se zánětlivými a nekrotickými změnami, následnou fibrózou a tvorbou regeneračních uzlů. Jedná se o nevléčitelné onemocnění, lze jej však stabilizovat. Neléčená vede ke smrti.

Etiopatogeneze

V důsledku dlouhodobého působení chronických patologických procesů zánětlivého charakteru (hepatitis B, C, D), chronického abúzu alkoholu (muži 60 g/24 hod, ženy 20 g/24 hod), cholestázy při obstrukci žlučových cest, venostázy při insuficienci trikuspidální chlopně, metabolických poruch (Wilsonova choroba, hemochromatóza), hepatotoxických léků, dochází ke vzniku nekrotizace jaterních buněk. Při jejich hojení vznikají fibrotické uzly, které ničí architekturu jaterních lalůčků, je poškozeno žlučové i cévní řečiště. Tak vzniká překážka průtoku krve játry a portální hypertenze. Nefunkční jaterní buňky neplní detoxikační funkci, netvoří žluč, srážecí faktory ani albumin.

Klinický obraz

Asymptomatická cirhóza: asi 20 % případů

Kompenzovaná: dyspeptický syndrom, ikterus, krvácivé projevy – epistaxe, hematomy, petechie, únava, nevykonnost, malátnost, hepatosplenomegalie, pavoučkové névy, dysmenorea, amenorea u žen

Dekompenzovaná: ascites, jícnové varixy, hemeroidy, jaterní encefalopatie, artralgie, vyhublost, jaterní kóma

Terapie

Režimová opatření

Pacient je přijat dle stavu na standardní lůžko nebo JIP. Polohu zaujímá aktivní. Důležitá je abstinence, dostatek odpočinku a spánku, vyloučení hepatotoxických látek. V případě projevů encefalopatie je třeba ve zvýšené míře dbát na bezpečnost pacienta a dodržování režimových opatření.

Dietoterapie: jaterní dieta s příjmem proteinů 1-1,5 g/24 hod

Farmakoterapie: léčba základního onemocnění, léčba abúzu alkoholu, virostatika, interferon u hepatitid, hepatoprotektiva, diuretika při ascitu

Léčba komplikací: sklerotizace či ligace krvácejících jícnových varixů, TIPS (transjugulární intrahepatická portosystémová spojka), evakuace ascitu, betablokátory při portální hypertenzi, laktulóza při encefalopatii, transplantace jater.

OŠETŘOVATELSKÁ ANAMNÉZA

Podpora zdraví

Při zjištění nemoci nedodržovala ani dietní opatření, ani nerespektovala přísný zákaz alkoholu, měla finanční problémy v zaměstnání, které řešila pitím alkoholu (s požíváním alkoholu začala zhruba před 8 lety). Nyní užívá léky dle ordinace lékaře, alkohol nepije, drogy nebere, nekouří, dodržuje dietní opatření i restrikcí tekutin. Vyžaduje informace o nemoci a různých možnostech léčebného režimu, aby se její stav postupně zlepšoval a nedocházelo k dekompenzaci.

1. Aktuální oš. dg.: ochota ke zlepšení léčebného režimu - 00162

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- sleduj dodržování léčebného režimu
- všímej si obtíží nemocného

prováděcí intervence

- podporuj pacienta v rozhodování a aktivní účasti na plánování a realizaci léčebného režimu a prevenci komplikací
- pomoz pacientovi najít způsob, jak sledovat probíhající léčebný režim; cílem je včasné rozpoznání změn, umožňující na ně rychle reagovat
- mobilizuj podpůrné systémy, včetně rodiny, nepříbuzných blízkých osob, sociálních a finančních zdrojů
- odkaž pacienta dle potřeby na veřejné zdroje
- informuj pacienta o možnostech a nárocích preventivních programů vyplývajících ze zdravotního pojištění pacienta
- ověř si, zda pacient rozumí všem informacím a opatřením, které má plnit v rámci svého léčebného režimu a preventivní péče
- **posílení zdraví**
- informuj pacienta o možných zdrojích informací (TV, tisk, internet, odborné časopisy, odborná literatura, informační letáky, programy na podporu zdraví)
- poskytni pacientovi kontakt pro domácí návštěvu, konzultaci dle potřeby
- poskytni pacientovi kontakt na sdružení pacientů majících stejné onemocnění, pokud existuje

Výživa

- pacientka doma dodržuje dietu bez tuků, vaří si sama, chuť k jídlu kolísá- v nemocnici má D 4, požadavky na stravu nemá, pouze chce poloviční porci- od přijetí nemá pacientka chuť k jídlu, trpí nauzeou, alergií na potraviny neguje- zubní protézu nemá, poruchy s polykáním stravy nemá- tekutiny - z předchozích hospitalizací poučena o omezení tekutin na 1 l/24 hodin, doma pitný režim dodržuje, v posledních třech týdnech pila o něco více, protože měla zvýšené teploty (37,0-37,5 °C), pije čaje, džusy, černou kávu 1x denně, v nemocnici omezení tekutin dodržuje- turgor kožní je v normě- sliznice prokrvené, bez patologických eflorescencí.

2. Aktuální oš. dg.: nedostatečná výživa - 00002

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- všimni si pacientů ohrožených malnutricí
- zjisti, zda se jedná o porušenou schopnost žvýkat, polykat
- zjisti, zda je postižena schopnost strávit potravu nebo vstřebat živiny
- posuď, zda pacient chápe nutriční potřeby
- prodiskutuj stravovací návyky včetně preferovaných jídel
- posuď lékové interakce, užívání projímadel a diuretik
- urči psychologické faktory působící na výběr jídla
- posuď hmotnost pacienta vzhledem k věku a tělesné stavbě

provádění intervence

- požádej pacienta o vedení deníku příjmu potravy včetně způsobu a doby jídla
- povšimni si charakteru pacientovy stolice
- konzultuj s dietologem sestavení jídelníčku
- zjisti, zda pacient snáší kaloricky vydatné pokrmy, úpravu jídel
- umožni pacientovi výběr dle vlastní chuti
- podávej léky dle ordinace lékaře, např. enzymy, antiemetika apod.
- zabraň nepříjemným zápachům a ušetři pacienta nepříjemných pohledů
- pobízej pacienta k dostatečnému a pravidelnému příjmu tekutin
- pečuj u pacienta o hygienu dutiny ústní
- važ pacienta v intervalech dle ordinace lékaře a sleduj vývoj tělesné hmotnosti
- přistupuj k pacientovi ohleduplně a laskavě, pobízej ho ke spolupráci

posílení zdraví

- poskytni pacientovi informace o individuálních nutričních potřebách
- doporuč pacientovi péči dentální hygienistky
- doporuč pacientovi psychiatrickou péči, rodinnou terapii
- pouč pacienta s plánovanou operací o předoperačních i pooperačních potřebách a úpravách stravy
- nauč pacienta, jak správně připravovat jídlo a bezpečně provádět krmení v případě dlouhodobé výživy sondou

3. Aktuální o. dg.: zvýšený objem tělesných tekutin - 00026

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- zhodnoť příjem veškerých tekutin
- hodnoť charakter a množství moči
- posuď otoky (oblast víček, kotníky, křížová oblast)

- zhodnoť vitální funkce (TK, CVT, dýchání, saturace)
- sleduj naplnění jugulárních žil (pozitivní hepatojugulární reflex)
- zhodnoť možné riziko vzniku dekubitů
- zhodnoť duševní stav pacienta
- proved' srovnání současné a dřívější tělesné váhy (pokud jsou dostupné informace)

prováděcí intervence

- měř obvod břicha, obvod kotníků
- měř a zaznamenávej denně tělesnou váhu
- sleduj bilanci tekutin
- rozlož příjem tekutin do 24 hodin
- kontroluj stav kůže a sliznic, pečuj o kůži a sliznice, předcházej vzniku dekubitů
- mobilizuj pacienta
- zaznamenávej výskyt dušnosti
- podávej kyslík dle indikace

posílení zdraví

- informuj pacienta o příznacích hyperhydratace
- seznam pacienta a jeho rodinu se všemi rizikovými faktory, které se podílejí na prohloubení retence tekutin v organizmu (omezení soli)
- pouč pacienta o nutnosti omezit příjem tekutin

Vylučování a výměna

- vyprazdňování moči - spontánní, bez pálení a řezání, barva světle žlutá bez patologických příměsí-
 vyprazdňování stolice - pravidelné, stolice zhruba každý druhý den ráno, bez krve, hleny a dalších
 patologických příměsí, stolice je světle hnědé barvy, měkké konzistence, projímadla užívá zhruba 1x
 týdně jednu kostku Regulaxu, při vyprazdňování necítí bolesti konečníku- klientka netrpí zvýšeným
 pocením- nyní spíše leží, při pohybu se stupňuje dušnost, špatně se jí dýchá i leží, očekává, že po
 břišní punkci a evakuaci ascitu se jí uleví

Aktivita - odpočinek

- spánek nepravidelný, špatně usíná, doma i v nemocnici bere tablety na spaní, které jí předepisuje
 obvodní lékař, bere si je vždy po 22. hodině, užívá je asi 3 roky a cítí, že bez nich nemůže usnout,
 alternativní techniky jí nepomáhají- spí asi 5 hodin, v noci se budí 1-2x na močení, během dne nespí-
 ráno se často necítí odpočatá a vyspaná, má kruhy pod očima, červené spojivky, lesklé oči nemá-
 doma ani v nemocnici necvičí, volného času moc nemá, neboť je stále pracovně vytížena – objednává
 zboží, spolupracuje s dodavateli a s novými firmami, pomáhá manželovi s účetnictvím, spolupracuje se
 zaměstnanci, má pracovní dobu od rána do večera (7.00-18.00), práce ji baví a má z ní radost- zájmy
 nemá, práce jí zabere veškerý čas- hygienická péče – pacientka je plně soběstačná, sprchuje se sama
 ve sprše na oddělení, do sprchy si dojde sama bez pomoci- hygiena a oblékání – je plně samostatná,

pohyblivost – pohybuje se sama bez pomocných zařízení, stravování – je plně samostatná- chůze a držení těla je normální.

4. Aktuální oš. dg.:neefektivní dýchání - 00032

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- zhodnoť základní životní funkce včetně saturace krve kyslíkem
- porovnej výsledky laboratorních testů – krevních plynů a funkčních vyšetření plic
- zjisti známky hyperventilace (zadýchání, sténání, chvění prstů)
- zhodnoť typ dýchání pacienta
- zjisti jakékoliv nepříjemné pocity, které udává nemocný, např. bolest

prováděcí intervence

- zdvihni záhlaví pacientova lůžka
- dle potřeby a ordinace lékaře podávej kyslík
- dodržuj všechny zásady platné při podávání kyslíku
- podávej léky dle ordinace lékaře, sleduj jejich účinky
- zajisti pacientovi signalizační zařízení na dosah ruky
- pečuj o psychiku pacienta
- pomáhej pacientovi překonávat pocity strachu a úzkosti způsobené pocitem nedostatku kyslíku
- vysvětli pacientovi, aby pocity dušnosti překonával pomocí hlubokého nádechu a výdechu
- zajisti dostatek aktivního i pasivního odpočinku
- zajisti klidný a nerušený spánek pro pacienta

posílení zdraví

- nauč pacienta metody usnadňující dýchání – např. zvýšená poloha, zapojení pomocných dechových svalů při dýchání, dechová cvičení, přiměřená vlhkost vzduchu v pokoji a časté krátké větrání
- vysvětli pacientovi důležitost zapojení se do relaxačních a dechových cviků
- vysvětli pacientovi škodlivost kouře na organizmus, a to zejména ve vztahu k dýchání

5. Aktuální oš. dg.: intolerance aktivity - 00092

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- povšimni si faktorů, které se podílejí na únavě a intoleranci aktivity (onemocnění srdce, dýchacího systému, nádorová onemocnění, chronický únavový syndrom, hypothyreóza aj.)
- posuď aktuální deficit a porovnej ho s normálním stavem dle funkční klasifikace
- věnuj pozornost subjektivním potížím pacienta

- všiměj si změn fyziologických funkcí při tělesné zátěži

prováděcí intervence

- pomoz pacientovi stanovit reálné cíle (nemůže hrát fotbal, když kardiálně selhává)
- spolupracuj s fyzioterapeutem na sestavení plánu rozvoje aktivity
- uprav aktivitu tak, aby nedocházelo k přetěžování nemocného
- sniž aktivitu, která u pacienta vyvolává změny fyziologických funkcí
- sleduj reakci na podávání kyslíku, léků a na změny léčebného režimu ordinované lékařem
- uprav prostředí tak, aby mohl pacient pohodlně a bez bolesti spolupracovat při běžných úkonech
- nauč pacienta používat pomůcky, oxygenátor apod.
- postupně zvyšuj intenzitu zátěže, nauč pacienta, jak hospodařit s energií
- povzbud' pacienta, aby vyjadřoval své pocity, uznaj obtížnost jeho situace a vybízej ho k trpělivosti

posílení zdraví

- informuj pacienta a jeho blízké, jaké dělá pokroky, podporuj motivaci
- pouč pacienta o významu zdravého životního stylu na podporu aktivity
- nauč pacienta relaxačním technikám ke zlepšení duševní pohody

6. Aktuální oš. dg.: porušený spánek - 00095

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- posud' příčiny a související faktory poruchy spánku
- posud' souvislost poruchy se základním onemocněním
- v dětském věku zhodnoť harmonogram dne dítěte a návyky, které matka uplatňuje
- u dítěte s poruchou spánku sleduj citový vztah matky a dítěte
- enurézu zaznamenej a oznam lékaři, prováděj opatření k odstranění enurézy
- seznam se s posudkem psychologa
- zajímej se o traumatické příhody v životě pacienta, prostuduj si anamnestická data
- posud' konzumaci pacientem preferovaných nápojů (alkohol, káva)
- zjisti spánkové rituály pacienta
- pátrej po nedostatku informací, které pacient a jeho rodina potřebuje

prováděcí intervence

- poskytni pacientovi dostatek informací, brožur a letáků o poruchách spánku
- pozoruj pacienta při spánku, zaznamenávej okolnosti spánku (chrápání, zvuky)
- dokumentuj délku spánku
- zajímej se o subjektivní pocity a pacientovy stížnosti na spánek, průběžně je zaznamenávej

- vyzkoušej se na každou okolnost, která spánek ruší, a zaznamenej její výskyt
- monitoruj spánkové návyky, které se mění okolnostmi
- sleduj důsledky poruchy spánku (třes, neklid, změna hlasu...)
- pomoz pacientovi dosáhnout optimálního spánku zohledněním režimu dne
- starej se vždy o přípravu prostředí ke spánku
- připrav pacienta ke spánku z hlediska osobního pohodlí a fyzického komfortu
- eliminuj konzumaci nevhodné stravy a stimulačních nápojů před spánkem
- omez příjem tekutin u pacienta s nykturií
- vyzkoušej s pacientem faktory, které pomáhají zlepšit spánek (koupel, masáž...)
- podávej léky proti bolesti podle ordinace hodinu před plánovaným usnutím
- sleduj účinek léků, postarej se o informování pacienta z hlediska užívání léků
- naplánuj a realizuj s pacientem pravidelné rituály spánku, zejména při insomnii

posílení zdraví

- seznam pacienta s relaxačními metodami, zahrň relaxaci do režimu dne
- pobízej pacienta k tělesné aktivitě, cvičení
- seznam pacienta s vlivy prostředí na spánek, místnost ke spánku nelze zaměňovat s pracovním
- eliminuj s pacientem rušivé vlivy při spaní používáním osobních pomůcek (ochrana zraku, sluchu)
- použij biochronologický diagram k rozvrhu aktivit pacienta
- umožni pacientovi projít obdobím smutku, pokud utrpěl ztrátu
- doporuč konzultaci s psychologem
- projednej s lékařem vyšetření pacienta ve spánkové laboratoři

7. Aktuální oš. dg.: nedostatek zájmových aktivit - 00097

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- zhodnoť psychomotorický vývoj dítěte
- porovnej úroveň aktivity před onemocněním či před hospitalizací
- zjisti strukturu zájmů klienta
- posuď dostupnost žádoucích aktivit v současné situaci
- posuď míru deprivace

prováděcí intervence

- motivuj pacienta k aktivnímu řešení potřeby
- promysli s pacientem modifikace koníčků vzhledem k momentálnímu stavu
- snaž se pacienta rozptýlit komunikací, humorem
- nabízej pacientovi dostupnou zábavu (televize, video, magnetofon, rádio, četba, návštěva, hra, ruční práce)
- usiluj o střídání podnětů vizuálních, taktilních, sluchových, čichových, intelektových
- podíle se na tvorbě harmonogramu dne pacienta tak, aby umožňoval čas na rozptýlení

- ponechej volbu činností na pacientovi a umožni mu rozhodování o jeho režimu dne
- neslibuj nereálná opatření
- zjisti, co můžeš udělat pro zvýšení mobility pacienta
- podpoř sebeúctu a sebevědomí pacienta
- umožni pacientovi vyjádřit negativní pocity, zklamání, touhy a přání, naslouchej mu
- snaž se bránit destruktivnímu chování

posílení zdraví

- spolupracuj s fyzioterapeutem, herním terapeutem, dobrovolníkem, opatrovníkem
- vyhledej kontakt na podpůrné skupiny, jedince stejně postižené
- zajisti komunikaci pacienta s člověkem, ke kterému má důvěru
- pouč doprovod dítěte o možné spolupráci s pedagogickými pracovníky zařízení (učitelka mateřské školy, základní školy, herní terapeut)
- využij možnosti konzultace klienta s klinickým psychologem
- zapoj pacienta do programů, jejichž účelem je prevence izolace a samoty
- vzbud' zájem pacienta o účast v kurzu, dalším vzdělávání v jeho aktivitách
- pohovoř s pacientem o finančních možnostech, které souvisejí s realizací vyšších potřeb

8. Aktuální oš. dg.: neefektivní tkáňová perfuze (gastrointestinální) - 00024

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- sleduj charakter a intenzitu bolesti
- sleduj nevolnost a zvracení
- sleduj odchod plynů a defekaci
- hodnot' charakter stolice, příměsí (krev)
- sleduj napětí břišní stěny

prováděcí intervence

- pečuj o pohodlí pacienta, doporuč úlevovou polohu
- zajisti příjem výživy a tekutin dle stavu pacienta
- v případě zavedené žaludeční sondy měř její výdej
- dle indikace připrav pacienta na chirurgický výkon

posílení zdraví

- pobízej pacienta ke změnám životního stylu – k úpravě výživy, zvýšení pohybové aktivity
- pokud pacient kouří, doporuč vhodné odvykací postupy kouření

Vnímání - poznávání

- pacientka je orientovaná místem, časem, osobou, spolupracuje se zdravotnickým personálem- slyší dobře, vadu sluchu nemá, nosí brýle na čtení, jiné pomůcky nepoužívá- způsob slovního vyjadřování je normální

Vnímání sebe sama

Sebepojetí, sebeúcta- při přijetí je klidná, o nemoci je informována lékařem, kontakt sama nenavazuje, je málomluvná a při rozhovoru není téměř schopna dívat se do očí- nyní, když nepřijímá alkohol, nemá žádné abstinenční příznaky, na alkohol nemá chuť, s oš. personálem spolupracuje, známky třesu, agrese ani psychické alterace nemá- během hospitalizace je úzkostlivá, smutná, unavená, cítí se v nemocnici osamělá, má pocit omezené komunikace a je uzavřená sama do sebe- není spokojena se svým vzhledem, nelíbí se jí její žlutá barva kůže.

9. Aktuální oš. dg.: chronicky nízká sebeúcta - 00119

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- určí faktory nízkého sebehodnocení ve vztahu k současné situaci
- posud' obsah negativního vnitřního dialogu, povšimni si, jak se pacient domnívá, že na něho pohlížejí druzí
- zjisti dostupnost a kvalitu podpory poskytované pacientovi rodinou, blízkými osobami
- posud' dřívější i současnou dynamiku rodiny
- pozoruj neverbální chování (např. nervozita, chybějící oční kontakt)
- posud' míru účasti a spolupráce v rámci terapeutického režimu (např. užívání léků - antidepressiv, antipsychotik)
- zkoumej ochotu pacienta vyhledat pomoc a jeho motivaci ke změně

prováděcí intervence

- vybuduj terapeutický vztah, věnuj pozornost sdělením pacienta, povzbuzuj ho k dalšímu úsilí, udržuj otevřenou komunikaci, aktivně naslouchej
- měj na paměti zdravotní stav pacienta a jeho bezpečnost
- akceptuj pacientův pohled na situaci, neohrožuj jeho existující sebeocenění
- diskutuj s pacientem o tom, jak vnímá sám sebe ve vztahu k tomu, co se stalo, postav se proti mylným představám a negativnímu vnitřnímu dialogu
- reaguj na deformace myšlení (např. sebevtažné přesvědčení, tendenci vidět ve všem katastrofu), ved' s pacientem otevřený rozhovor
- zdůrazni nevhodnost srovnávání s ostatními, ved' pacienta k zaměření se na ty aspekty jeho osobnosti, které mohou být oceněny
- doporuč mu vypracovat seznam současných a minulých úspěchů a silných stránek
- užívej pozitivního sdělení v první osobě, pomoz pacientovi dobrat se vnitřního zdroje sebeúcty
- pomoz pacientovi vyrovnat se s pocitem bezmoci
- limituj agresivní nebo problematické chování (vyvádění, mluvení o sebevraždě, hloubání), snaž se o empatii

- posiluj dosažený pokrok
- povol pacientovi postupovat vlastním tempem
- ved' pacienta ke správné interpretaci a zvládnutí příhod, změn a pocitu ztráty kontroly
- zapoj pacienta do programu činností a cvičení podporujících socializaci

posílení zdraví

- diskutuj s pacientem, jeho blízkými o nesprávných momentech sebepojetí
- připrav pacienta na očekávané události, změny
- sestav rozvrh zaměstnání běžného dne/každodenní péče
- zdůrazni význam péče o zevnějšek a osobní hygienu
- ved' pacienta ke stanovení dosažitelných osobních cílů, poskytuj pozitivní zpětnou vazbu na slovní i behaviorální projevy zlepšeného sebevnímání
- doporuč poradce povolání a zdroje edukace
- doporuč kurzy, činnosti, koníčky, které pacienta potěší či zajímají
- zdůrazni, že tato léčba je jen krátkým setkáním v životě pacienta, jeho blízkých a že dosažení behaviorálních změn a osobního růstu bude vyžadovat další práci a podporu
- doporuč kurzy k získání nových dovedností na podporu sebeúcty (např. nácvik asertivity, pozitivní self-image, komunikační dovednosti)
- doporuč dle indikace poradenství, aktivity pro duševní zdraví a speciální podpůrné skupiny

Vztahy

- bydlí ve společné domácnosti s manželem v panelovém domě ve 2. patře, v domě je výtah, jezdí raději výtahem, domácí práce si provádí sama- vyučila se jako prodavačka, ale v posledních 8 letech soukromě podniká v obchodní činnosti, vlastní spolu s manželem obchod s potravinami, který je v centru města, o finance a management obchodu se stará manžel, ona objednává zboží a spolupracuje se zaměstnanci (dvě prodavačky) - finanční problémy v zaměstnání neřešila ani s manželem ani s příbuznými, řešila je sama chronickým požíváním alkoholu- v nemocnici ji navštěvuje manžel i děti

Sexualita

- na otázky ohledně sexuality nechce odpovídat- menstruace ve 14 letech, menopauza zhruba před 8 lety, antikoncepci nikdy neužívala, nitroděložní tělíska nekuje, 2 fyziologické porody, 2 děti- 0 potratů

Zvládání zátěže - odolnost vůči stresu

- léky dle ordinace lékaře užívá- alkohol nyní nepije, nemá žádné abstinenci příznaky, drogy nebere- stresem netrpí- žádné relaxační techniky neužívá.

10. Aktuální oš. dg.: úzkost - 00146

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- zjisti od pacienta i rodinných příslušníků možné příčiny úzkosti
- zjisti stupeň úzkosti (mírná, střední, silná)
- sleduj u pacienta projevy úzkosti

prováděcí intervence

- mluv s pacientem klidně, beze spěchu
- používej krátké věty
- naslouchej pacientovi se zájmem, úctou a respektem
- informuj podle svých kompetencí pacienta o léčebném postupu a o nutnosti jeho spolupráce
- umožni pacientovi popsat jeho pocity
- umožni mu v klidném a bezpečném prostředí vyjádřit emoce (pláč, hněv, podrážděnost)
- nauč pacienta psychoterapeutické techniky vedoucí ke snížení a zvládnutí úzkosti
- zapoj pacienta do nejrůznějších aktivit, které mohou odvést pozornost od problému
- podávej léky dle ordinace lékaře a sleduj jejich vedlejší účinky

posílení zdraví

- informuj rodinu o léčebném plánu a zapojení pacienta do relaxačních technik vedoucích ke zvládnutí stresu a úzkosti
- ved' záznamy ve zdravotnické dokumentaci pacienta

Životní princip

- klientka ví, že alkohol zapříčinil její zdravotní potíže, mrzí ji, že situaci neřešila jiným způsobem, ví, že už nikdy nebude zdravá, kdyby měla další problémy v zaměstnání nebo v životě, už by je sama a takovým způsobem nikdy neřešila, nyní by se svěřila manželovi, ve kterém má oporu- těší se domů k manželovi

Bezpečnost – ochrana

- na předloktí levé horní končetiny zavedena flexila (2. den)- otoky a svědění dolních končetin (obvod lýtek 35 cm), játra zvětšená na 2 prsty, ascites (obvod břicha 99 cm)- kůže ikterická, bez cyanózy, s hematomy a petechiemi

11. Potenciální oš. dg.: riziko infekce - 00004

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- monitoruj rizikové faktory výskytu infekce
- pátrej po místních známkách infekce v místech invazivních vstupů
- mysl na možnost sepse, k jejímž příznakům patří horečka, třesavka, pocení, porucha vědomí, pozitivní hemokultivace

prováděcí intervence

- prováděj prevenci nozokomiálních nákaz
- zaveď v případě indikace izolaci pacienta k omezení rizika infekce
- dodržuj důsledně u všech invazivních zákroků aseptický postup
- prováděj časnou mobilizaci pacienta
- prováděj u pacienta dechovou rehabilitaci
- pečuj o adekvátní hydrataci pacienta
- podávej léky dle ordinace lékaře
- dbej u pacienta na dostatečnou výživu

posílení zdraví

- informuj pacienta i rodinu o zásadách péče o pokožku
- pouč pacienta o nutnosti dobrat celou dávku ATB
- vysvětli pacientovi význam pravidelného cvičení a odpočinku
- edukuj pacienta o kouření u respiračních infekcí
- edukuj pacienta o bezpečném sexu
- edukuj pacienta o prevenci a šíření přenosných nemocí
- propaguj očkování dětí, přeočkování dospělých
- edukuj pacienta o způsobech, jak snížit riziko pooperační infekce

Komfort

- udává bolest břicha střední intenzity, mírné bolesti dolních končetin, mají stahující charakter doufá, že až bude odvodněná, bolesti ustoupí- udává svědění kůže na dolních končetinách.

12. Aktuální oš. dg.: akutní bolest - 00132

posouzení příčin a souvisejících faktorů

- posuď bolest (lokalizace, charakter, nástup, trvání, četnost, závažnost: stupnice 0-10), zhoršující faktory, změny bolesti během dne
- posuď ovlivnitelnost bolesti
- posuď možné patofyziologické či psychologické příčiny bolesti
- pozoruj neverbální projevy bolesti
- všímej si chování pacienta a jeho změn
- sleduj fyziologické funkce, které se při bolesti mění
- zhodnoť vliv bolesti na spánek pacienta, tělesnou a duševní pohodu

prováděcí intervence

- vezmi v úvahu předchozí zkušenosti pacienta s bolestí a jejím zvládnutím
- zajisti klidné prostředí
- pečuj o pohodlí pacienta
- podávej analgetika dle ordinace a s přihlédnutím k aktuálnímu stavu pacienta

- sleduj vedlejší účinky léků
- umožni pacientovi kontrolu nad podáváním léků
- pomoz pacientovi se změnou polohy

posílení zdraví

- zapoj pacienta do poskytované péče
- veď příbuzné k podpoře pacienta

ZDROJE

Vypište použitou literaturu, respektujte normu.

Vzor odkazu:

Kniha

BUŽGOVÁ, Radka a Ilona PLEVOVÁ. *Ošetrovatelství I*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 285 s. Sestra. ISBN 978-802-4735-573.

ŠPAČKOVÁ, Alena. *Moderní rétorika: jak mluvit k druhým lidem, aby nám naslouchali a rozuměli*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, c2006, 130 s. ISBN 80-247-1704-2.

KAPR, Jaroslav a Čestmír MÜLLER. *Kniha o nemoci: eseje o nemoci, nemocném a lékaři*. Vyd. 1. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství, 1986, 135 s. Život a zdraví.

Webová stránka

Vytvořit novou citaci: Web, webová stránka. *Citace.com* [online]. Brno [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://generator.citace.com/dok/eZOflH2lda5VwWLE>

Informace pro pacienty. *Česká iniciativa pro astma* [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://www.cipa.cz/jak-se-zije-s-astmatem>

Neléčené astma může vážně poškodit plíce. ZUNOVÁ, Andrea. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zena/zdravi/206107-nelecene-astma-muze-vazne-poskodit-plice.html>